

Koch Mária

Munka- és tűzvédelmi ellenőrzések

A követelménymodul megnevezése:

Általános gépészeti munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi feladatok

A követelménymodul száma: 0110-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-013-30

MUNKA- ÉS TŰZVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Munkáltatója Önnek, szerelési munkájához egyéni védőeszközként védőkesztyűt juttat. Ön úgy gondolja, hogy a kesztyű nélkül könnyebben boldogul a feladattal, ezért nem használja azt. Munkahelyi vezetője – ellenőrzése során – figyelmezteti Önt, hogy testi épségét – kezét – veszélyezteti a védőkesztyű használatának elmulasztásával.

Hogyan fogadja Ön ezt a figyelmeztetést?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉS

A munkavédelmi ellenőrzés célja a munkavédelmi kötelezettségek, a biztonságot nem veszélyeztető és egészséges munkavégzés feltételei megvalósulásának számbavétele, továbbá annak ellenőrzése, hogy a munkáltató a szabályozási kötelezettségének megfelelően eleget tett-e, valamint a korábbi ellenőrzések során feltárt hiányosságok, mulasztások kijavításának áttekintése.

Az ellenőrzés nem öncélú eljárás, hanem a munkahelyi biztonság megvalósításának egyik eszköze.

1. ábra. A munkavédelmi szabályok rendszere

KÜLSŐ MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉS

Az ellenőrzés a munkavédelmi hatóság feladata, eljárását a munkavédelmi törvény¹, a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény², valamint a szabálysértési törvény³ szabályozza.

A munkavédelmi hatóság ellenőrzése kiterjed

- a) a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére, ideértve a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok munkavédelmi feladatainak megvalósítását is;
- b) a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;
- c) a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.

A munkavédelmi hatóság jogosult az ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében a munkavédelmi törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására.

A munkavédelmi felügyelő, mint I. fokú hatóság. A felügyelő hatásköre

A munkavédelmi hatósági ellenőrzési feladatokat az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség munkavédelmi felügyelősegei útján látja el. *(Figyelem! A kézirat lezárása után - 2011-től - várhatóan változik a munkavédelmi hatóság szervezeti struktúrája, és az ellenőrzés feladatokat a megyei kormányhivatalok végzik majd, elsőfokú munkavédelmi hatóságként.)*

A munkavédelmi felügyelősegeken a munkavédelmi felügyelők jogosultak a munkavédelem hatósági ellenőrzésére és a hatósági intézkedések foganatosítására. A munkavédelmi hatósági ellenőrzési feladatkör magában foglalja a munkabiztonsági és a munka-egészségügyi hatósági feladatokat.

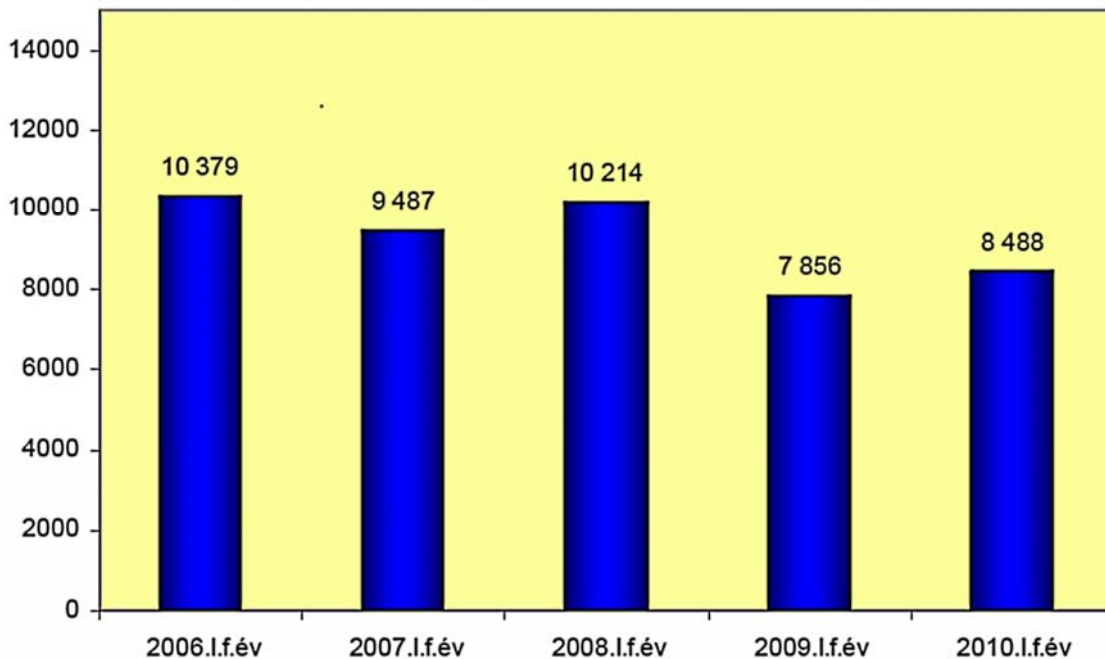
A felügyelői ellenőrzés elsősorban a veszélyeztetések és a munkabalesetek számának csökkentésére irányul.

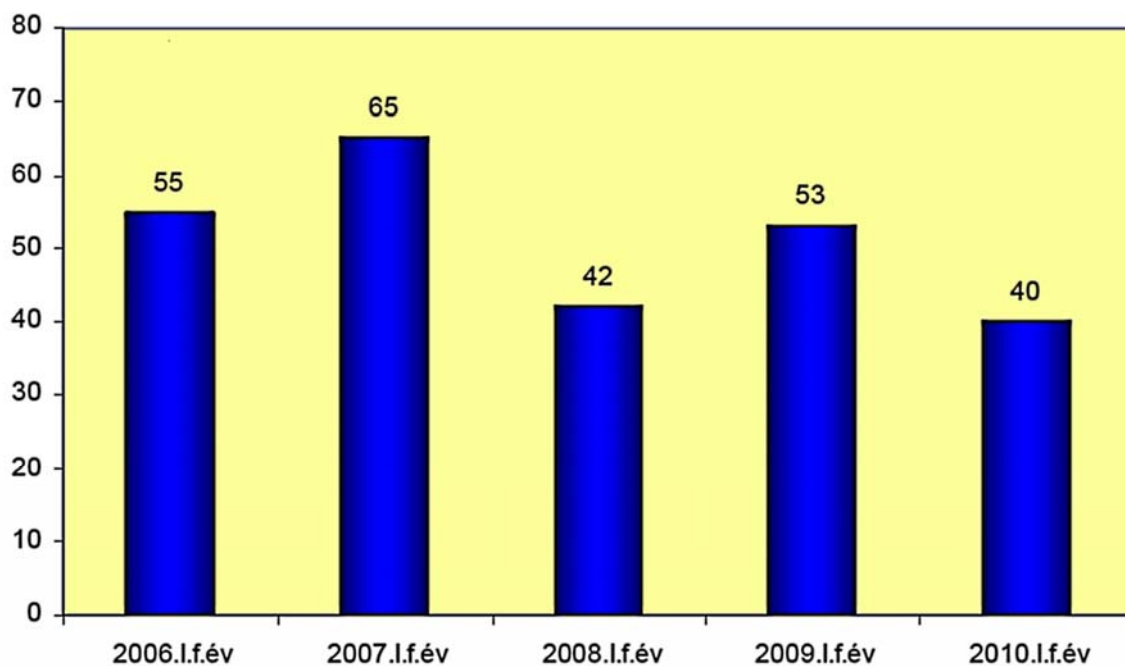
1 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről

2 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

3 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről

2. ábra. A 2010. I. félévében bekövetkezett összes munkabalesetek számának összehasonlítása a korábbi évek azonos időszakában bekövetkezett munkabaleset számával⁴

3. ábra. A halálos munkabalesetek számának alakulása⁴

⁴ Forrás: www.ommf.gov.hu

A felügyelő elsőfokú hatósági jogosítványai

A felügyelő elsőfokú hatóságként jogosult:

- a munkahelyek tekintetében a munkáltatót határozatban kötelezni, hogy írásban nyújtson tájékoztatást a megjelölt munkavédelmi követelmények teljesítéséről;
- valamennyi munkahelyen – külön engedély nélkül, ellenőrzési jogosultságát az erre jogosító igazolványával igazolva – ellenőrzést tartani;
- a munkabaleseteket, kivéve a közúti és légi közlekedéssel kapcsolatosakat – a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve – kivizsgálni;
- a munkáltatót felhívni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítésére;
- a munkáltatót a feltárt hiányosságok meghatározott határidőn belül történő megszüntetésére kötelezni;
- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírások súlyos megszegésével foglalkoztatott munkavállalót a kifogásolt munkavégzéstől eltiltani;
- a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén – annak elhárításáig – továbbá a nem megfelelő védelmet nyújtó védőeszköz használatakor a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemrész, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelni;
- elrendelni a munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia soron kívül vizsgálatát, ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be;
- a balesetet munkabalesetnek minősíteni, továbbá a munkabaleset bejelentését vagy kivizsgálását elrendelni, ha a bejelentést vagy a kivizsgálást elmulasztották, vagy nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelően végezték, illetőleg ha a munkáltató a balesetet jogszabályba ütköző módon nem tekinti munkabalesetnek;
- munkaeszköz és egyéni védőeszköz működését, használatát felfüggeszteni, ha nem rendelkeznek a jogszabályban előírt okirattal;
- a munkáltatót arra kötelezni, hogy az éjszakai munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállalói átlagos statisztikai létszámát, munkarendjét, az éjszakai munkavégzés körülményeire vonatkozó a határozatban megjelölt egyéb – információkat, valamint a közölt adatokban, tényekben bekövetkező változást időszakonként bejelentse;
- a szabálysértésre vonatkozó külön jogszabályok szerint eljárni;
- a munkahelyen tartózkodó személyektől az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást kérni, valamint az ilyen személyt személyi azonossága igazolására felhívni;
- az ellenőrzés lefolytatásának akadályozása esetén a rendőrség igénybevételére;
- a munkahigiénés vizsgálatok elvégztetését elrendelni;
- munkavállalót a munkavégzéstől eltiltó, a veszélyes tevékenység, üzem, üzemrész, munkaeszköz, egyéni védőeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelő határozatának azonnali végrehajtását elrendelni.

A felügyelő elsőfokú hatóságként köteles a bejelentett súlyos munkabalesetet, valamint a foglalkozási megbetegedést, a fokozott expozíciós esetet – a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve – kivizsgálni, ez a vizsgálat is munkavédelmi küldő ellenőrzés.

A munkavédelmi hatóság részéről eljáró orvos végzettségű felügyelő a hatósági eljárás lefolytatásához szükséges okból és mértékben megismerheti és kezelheti az érintett munkavállalók – az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvényben meghatározott – egészségügyi adatait, betekinthez a munkavállaló irataiba, kérheti azok bemutatását, azokról másolatot készíthet, továbbá a munkáltatót, illetve a munkavállalót adatközlésre hívhatja fel.

Az OMMF és a felügyelők hatósági jogköre nem terjed ki:

- a külön jogszabályban meghatározott munka- és sugár-egészségügyi, az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos sugárvédelmi feladatok ellenőrzésére;
- a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó hatósági ügyekre;
- a fegyveres erőkre és rendvédelmi szervekre.

A munkahelyek kémiai biztonsági ellenőrzése az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) feladata. *(Figyelem! Az ÁNTSZ szervezete is változik 2011-től!)*

Munkavédelmi bírság

A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben.

A munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyezteti különösen

a) a munkavédelmi törvény 21. §-ban meghatározott feltételek szerinti munkavédelmi üzembe helyezés elmulasztása *(Ez veszélyes létesítmények, munkahelyek, munkaeszközök és technológiák üzembe helyezése esetén kötelező.);*

b) a munkavédelmi törvény 23. § (1) bekezdésében meghatározott időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztása *(A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát és a munkavédelmi törvény végrehajtási rendeletének mellékletében⁵ meghatározott veszélyes munkaeszközt, továbbá azt a munkaeszközt, amelynek időszakos biztonsági felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, vagy a rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó dokumentáció előírja.*

---

⁵ 5/1993. (XII. 27.) MüM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény végrehajtásáról 1/a. számú melléklet

Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot – kivéve a veszélyes technológia esetét – szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (munkabiztonsági szaktevékenység) vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti. A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.);

c) a munkavédelmi törvény 23. § (2) bekezdésében meghatározott soron kívüli ellenőrzés elmulasztása *(A munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell*

- *ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, illetőleg*
- *rendkívüli körülmények (különösen átalakítás, baleset, természeti jelenségek vagy műszaki okból 30 napot meghaladó használaton kívüli időszak) bekövetkezése esetén.);*

d) az Mvt. 54. § (2) bekezdésében meghatározott kockázatértékelés elmulasztása a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendelete szerinti legmagasabb veszélyességi osztályba tartozó munkáltató esetében, valamint az egyes veszélyforrások hatásának kitett munkavállalók védelméről szóló külön jogszabályokban előírt esetekben, amely megvalósul különösen a kockázatértékelés keretében szükséges expozícióbecslés/-mérés hiányában;

e) a szükséges biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya;

f) a munkavégzés az Mvt. 40. § (2) bekezdése szerinti összehangolási kötelezettségének elmulasztása *(Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen. Az összehangolás keretében különösen az egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatokról és a megelőzési intézkedésekről az érintett munkavállalókat és munkavédelmi képviselőiket, illetőleg a munkavégzés hatókörében tartózkodókat tájékoztatni kell. Az összehangolás megvalósításáért a felek által szerződésben megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, illetve bármely más olyan személy vagy szervezet, aki, illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, vagy a munkahelyért a fő felelősséget viseli, ha ilyen nincs, akkor az a felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.);*

g) a veszélyes munkahelyen, veszélyes munkaeszkővel, vagy veszélyes technológiai folyamatban végzett munka esetére – ideértve a külön jogszabályban meghatározott veszélyforrásokkal járó munkaköröket, sérülékeny csoportot – előírt munkaköri alkalmassági vizsgálatok, biológiai monitorozás elmulasztása;

Intézkedések		Esetek száma
1.	Feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek száma	8 488
2.	A súlyos balesetek száma	79
3.	Felügyelői intézkedések száma	826
Ebből:		
3.1.	Hiányosságot megszüntető határozatok száma	254
	Intézkedési pontok száma	432
3.2.	Használatot felfüggesztő határozatok száma	50
	Intézkedési pontok száma	61
	Érintett munkaeszközök száma	92
3.3.	Foglalkozástól eltiltó határozatok száma	18
	Intézkedési pontok száma	19
	Érintett munkavállalók száma	24
3.4.	Tevékenység felfüggesztő határozatok száma	43
	Intézkedési pontok száma	52
	Érintett munkavállalók száma	81
3.5.	Szabálysértési figyelmeztetések száma	7
3.6.	Szabálysértési határozatok száma	32
	Kiszabott bírság összege	1 065 000
3.7.	Helyszíni bírságok száma	17
	Kiszabott bírság összege	144 000
3.8.	Munkavédelmi bírsághatározat száma	73
	Intézkedési pontok száma	146
	Kiszabott bírság összege	62 800 000
3.9.	Bűnvádi feljelentések száma	2
3.10.	Figyelemfelhívások száma	6
	Intézkedési pontok száma	6
3.11.	Tájékoztatást kérő határozatok száma	36
3.12.	Eljárási bírságok száma	16
	Kiszabott bírság összege	2 910 000

4. ábra. A munkabalesetekkel kapcsolatos munkavédelmi felügyelői intézkedések 2010. január 1. és június 30. között⁶

⁶ Forrás: ommf.gov.hu

5. ábra. Munkavégzés – veszélyeztetés – egyéni védőeszköz használat nélkül?

- h) a külön jogszabályok szerint előírt foglalkoztatási tilalom megszegése;
- i) a megengedett értéket meghaladó expozícióban történő foglalkoztatás; továbbá
- j) a rákkeltő expozícióval járó tevékenység esetére a külön jogszabály által előírt mérések elmulasztása.

A munkavédelmi bírság összege 50 000 Ft-tól 10 000 000 Ft-ig terjedhet.

A munkavédelmi hatóság a munkavédelmi bírságot telephelyenként szabja ki, amennyiben az azonos időben lefolytatott eljárás során megállapítást nyer, hogy a veszélyeztetést ugyanazon jogszabályi rendelkezést megsértve a munkáltató több telephelyén valósítja meg.

A munkavédelmi bírságot a súlyos veszélyeztetést feltáró felügyelő javaslata alapján a munkavédelmi hatóság a veszélyeztetés mértéke alapján, valamint a mulasztás személyi és tárgyi körülményei alapján állapítja meg.

FELELŐSSÉG A MUNKAVÉDELEMBEN

A felelősség azt jelenti, hogy viselni kell a cselekmény vagy mulasztás következményeit.

A munkavédelem vonatkozásában ez azt jelenti, hogy annak kell az egészséget és biztonságot nem veszélyeztető munkakörülményeket, annak személyi és tárgyi feltételeit megteremteni, aki (szervezett munkavégzés keretében) saját érdekei megvalósításához más munkáját veszi igénybe. Ez pedig a munkáltató.

ALANYI FELELŐSSÉG A MUNKAVÉDELEMBEN

A munkavédelmi előírásokat mellőző személy cselekményéért vagy mulasztásáért felelősséggel tartozik, és a cselekmény súlyától függően fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőjogi úton felelősségre vonható.

Fontos szabály, hogy ugyanazért a cselekményért nem lehet az elkövetőt kétszer felelősségre vonni. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (Sztv.) úgy rendelkezik, hogy szabálysértés nem állapítható meg, ha a cselekmény bűncselekményt valósít meg.

FEGYELMI FELELŐSSÉG

A fegyelmi jogintézményét a Munka Törvénykönyvről szóló 1992. évi XXII. törvény nem szabályozza, helyette a rendkívüli felmondás jogát vezette be, azt mind a munkáltató, mind a munkavállaló számára biztosítja. Fegyelmi felelősségrevonás csak a közszolgálati (közalkalmazotti, köztisztviselői) jogviszonyban lehetséges.

A SZABÁLYSÉRTÉSI FELELŐSSÉG

Szabálysértési cselekmény az a jogszabály rendelkezésén alapuló, tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, amelyet jogszabály szabálysértésnek nyilvánít, és amelynek elkövetőit a szabálysértési törvényben meghatározott joghátrány fenyeget.

Szabálysértés elkövetése esetén – ha a jogszabály az adott cselekménynél nem rendelkezik arról, hogy csak a szándékos elkövetést bünteti – a gondatlan elkövető is felelősségre vonható.

Az elkövetőt, tehát azt a személyt kell felelősségre vonni, aki a szabálysértési cselekményt elkövette – vagyis a munkavállaló is felelősségre vonható egyes szabálysértési tényállások esetében.

Büntetések és intézkedések

Munkavédelmi szabálysértési büntetésként pénzbírság szabható, intézkedésként csak figyelmeztetés alkalmazható.

A szabálysértésért pénzbírság legalacsonyabb összege ezer forint, a legmagasabb összege százötvenezer forint. Az egyes munkavédelmi szabálysértési cselekmények elkövetéséért legfeljebb 100.000 Ft szabható ki. Ez alól kivétel a halmazati büntetés, amikor a felső határ, 150.000 Ft is kiszabható.

Munkavédelmi szabálysértési tényállások

Munkavédelmi szabálysértést követ el, aki

- a munka egészséges és biztonságos végzésére, illetve annak ellenőrzésére vonatkozó szabályokat megszegi vagy
- feladatkörében a szabályok végrehajtásának mellőzését eltűri avagy
- munkáltatóként a munkabalesettel kapcsolatban nyilvántartási, kivizsgálási, jegyzőkönyv készítési és bejelentési kötelezettségét kellő időben nem teljesíti, vagy valótlan adatot közöl, illetőleg a baleset valódi okát eltitkolja, vagy feltárását megakadályozza,
- a foglalkozási megbetegedéssel kapcsolatos bejelentési, kivizsgálási, nyilvántartási kötelezettségét nem teljesíti, illetőleg a kivizsgálást – ideértve az ehhez szükséges adatszolgáltatás megtagadását – akadályozza.

Termelő, biztonsági berendezések szabályainak megszegésében megnyilvánuló szabálysértést követi el, aki

- termelő-, illetőleg biztonsági berendezést az előírt előzetes vizsgálat nélkül, vagy annak kedvezőtlen eredménye ellenére, illetőleg engedélye érvényének lejártá után üzemben tart;
- termelő-, illetőleg biztonsági berendezés üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó biztonsági szabályokat nem tartja meg;
- termelő-, illetőleg biztonsági berendezésnek a biztonsági szabályzatokban, jogszabályban előírt szabványokban előírt szerelvényeit (segédberendezéseit) kiiktatja vagy nem tartja üzemképes állapotban.

Munkavédelemhez kapcsolódó további szabálysértési cselekmények:

- polgári felhasználású robbanóanyagokkal és pirotechnikai termékekkel kapcsolatos szabálysértés;
- villamos biztonsági szabályok megszegése;
- kazánok és nyomástartó edények biztonsági szabályainak megszegése;
- alkalmassági orvosi vizsgálattal nem rendelkező, vagy a vizsgálaton alkalmatlannak nyilvánított munkavállaló foglalkoztatása;
- építés biztonsági szabályainak megszegése;
- a munkavédelmi érdekképviselők jogainak megsértése,
- munkavédelmi képviselő akadályozása.

A munkavédelmi és munkaügyi felügyelő szabálysértési eljárásai

Helyszíni bírság

Helyszíni bírságot alkalmaz a felügyelő, ha a szabályszegést a helyszínen észleli és az elkövető a szabálysértés tényét elismeri, a bírság kiszabását és összegét tudomásul veszi.

A helyszíni bírság 3.000 – 20.000 Ft lehet.

A helyszíni bírság ellen fellebbezésnek helye nincs, de az elkövető nem köteles a szabálysértési cselekményt a helyszínen elismerni, illetőleg a helyszíni bírság tényét és összegét tudomásul venni. Ebben az esetben a felügyelő szabálysértési eljárást folytat le.

Szabálysértési eljárás

Helyszíni eljárás keretében a helyszínen bírálja el a cselekményt a felügyelő, ha azonban további bizonyítás szükséges, a szabálysértési eljárást a felügyelőségen folytatja.

Hivatalában, tárgyalás keretében hozza meg a határozatát a felügyelő, ha a helyszíni elbírálás tárgyi feltételei hiányoznak.

A szabálysértési bírság mértéke: 3.000 – 150.000 Ft.

A büntetőjogi felelősség általános szabályai

Büntetőjogi felelősségre vonásra akkor kerül sor, ha az elkövető a munkavédelmi előírások megszegésével bűncselekményt valósít meg.

Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha a törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra és amelyet a törvény büntetni rendel.

Munkavédelmi kötelezettségek megszegésével kapcsolatos bűncselekmények

Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége

Tényállása: Aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból

- közvetlen veszélynek teszi ki, vagy
- testi sértést okoz,

vétséget követ el és a törvényben meghatározott büntetési keretek között büntetendő.

Minősítő (súlyosító) körülmények:

- maradandó fogyatékoság, súlyos egészségromlás, tömegszerencsétlenség;
- halál;
- halálos tömegszerencsétlenség

okozása.

Anyagi felelősség a munkavédelemben

A munkáltató anyagi felelőssége egyrészt a polgári jog által szabályozott szerződésen kívüli felelősség, másrészt a Munka Törvénykönyvében szabályozott kártérítési felelősség körében merülhet fel. Mindkét felelősségi kör objektív felelősséget állapít meg. Ez azt jelenti, hogy a felelősség független a magatartás vétkességétől (szándékosság, gondatlanság). A felelősséget a károkozás alapítja meg, de a károkozásért felelős kimentheti magát a felelősség alól, a törvényben meghatározott körülmények fennállásának bizonyításával.

Polgári jogi kártérítési felelősség szerződésen kívül okozott károkért

A polgári jogi felelősségnek nem feltétele, hogy a károkozó és károsult között a törvény által szabályozott valamely jogviszony, például munkaviszony fennálljon. A felelősséget a törvény a károkozás jellege szerint szabályozza.

A kártérítés általános szabályai

Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A kártérítési felelősséget a törvény az általános elvárhatóság szintjén határozza meg. A károkozó mellett a károsultat is kármegelőzésre, illetve a kár csökkentésére kötelezi, és ha a károsult e kötelezettségének nem tesz eleget, viselnie kell a kár azon részét, amely a kötelezettségszegéséből származik.

A törvény megtiltja, hogy az életben, a testi épségben és egészségben okozott kárért való felelősséget szerződésben előre kizárják vagy korlátozzák.

A veszélyes üzem működéséből eredő kártérítési felelősség

A kártérítési felelősség alóli mentesülés feltétele az általános elvárhatóságnak megfelelő magatartás és a kármegelőzés, illetve elhárítás mellett, hogy

a kárt elháríthatatlan ok idézze elő, és

ez az ok a fokozott veszéllyel járó tevékenységen kívül essen.

Felelősség az alkalmazott károkozásáért

Az alkalmazott károkozásáért a munkáltató felel, úgyszintén a szövetkezet, ha a szövetkezet tagja okoz a tagsági viszonyával összefüggésben kárt harmadik személynek.

Munkajogi kártérítési felelősség

A munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékében felel. Mentésül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt

- működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy
- kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása idézett elő. A munkavállaló egészségének a munkaviszonyával összefüggésben történő megsértése esetén, ha a sérülés bekövetkezésében a munkavállaló vétkes magatartása is közrehatott, a munkáltató felelősségének mértékét az határozza meg, hogy a munkáltatót is terheli-e vétkesség, és ez milyen arányban áll a munkavállaló vétkességével. A kárviselés arányát tehát az dönti el, hogy a munkavállaló vétkes közrehatása milyen mérvű volt. A munkavállaló vétkessége súlyának, és ehhez képest a kárviselés arányának meghatározásánál azonban jelentősége van annak, hogy a munkáltató a kár bekövetkezésében maga is vétkes magatartással hatott közre.

BELSŐ MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉS

A munkavédelmi ellenőrzés

A munkavédelmi törvény kötelezi a munkáltatót arra, hogy a munkakörülmények megfelelő kialakításáról, a munkavédelmi követelmények biztosításáról, valamint a munkavállalók munkavédelmi ismereteiről rendszeresen meggyőződjön.

A munkavédelmi ellenőrzés nem munkabiztonsági szaktevékenység, a munkáltató belső szabályozása határozza meg az ellenőrzésre jogosultak – és egyúttal kötelezettek – körét.

A törvény nem határozza meg az ellenőrzés formáját, módját és gyakoriságát. A munkáltatóra bízva annak eldöntését, hogy az ellenőrzés melyik formáját (helyszíni szemle, beszámoltatás, adatkérés stb.) választja, hogy az ellenőrzés megállapításait miként dolgozza fel, miként értékeli, és milyen intézkedéseket tesz a munkavédelmi előírások érvényre juttatása érdekében. A törvény az ezzel kapcsolatos teljes felelősséget a munkáltatóra hárítja. A munkáltató nem hivatkozhat arra, hogy nem tudott a munkavédelmi hiányosságokról, vagy a munkavállalók munkavédelmi ismereteinek hiányáról.

A munkáltató érdeke, hogy pontosan meghatározza a munkavédelmi ellenőrzés gyakoriságát, az ellenőrzés tapasztalatainak értékelését, az ellenőrzésekért felelős személyeket (jogosult személyeket), az ellenőrzés körét (tevékenységre, munkaeszközökre, külső munkavállalókra, ittasság megelőzésére stb.), az ellenőrzés módját (szemrevételezés, műszeres vizsgálat, adminisztratív vizsgálat stb.), továbbá a feltárt hiányosságok megszüntetésének (helyesbítő tevékenység) dokumentálását is. Az ellenőrzés eredményeként lehetőség van megelőző intézkedések meghozatalára is.

Indokolt kiterjeszteni az ellenőrzést

- a munkahelyek, munkafolyamatok, technológiák és munkaeszközök megfelelőségére;
- a biztonsági berendezések és egyéni védőeszközök meglétére, használhatóságára és használatára;

- a munkakörülmények színvonalára;
- a munkavédelmi oktatás tartalmára, színvonalára és gyakoriságára;
- a munkavégzés összehangolására.

A munkáltató részéről nem nélkülözhető a munkavédelmi előírások betartásának időközönkénti vezetői ellenőrzése (szemle és beszámoltatás egyaránt) ahhoz, hogy a törvényben előírt munkáltatói kötelezettségek teljesüljenek, a munkavédelmi követelmények érvényesüljenek.

6. ábra. Esztergagép biztonsági berendezésekkel

Az ellenőrzés akkor hatékony, ha beépül a munkafolyamatba, annak szerves részét képezi. Az ellenőrzés gyakorlati megvalósítása függ az adott tevékenységtől, munkahelytől, munkaeszköztől, helyi sajátosságoktól, így többek között a szervezet működési rendjétől.

A munkavédelmi ellenőrzés különféle munkavédelmi eljárások része is, ha az adott eljárás megnevezése nem is tartalmazza „ellenőrzés” szót, így például a

- munkavédelmi kockázatértékelés,
- munkavédelmi üzembe helyezés,
- időszakos biztonsági felülvizsgálat,

más eljárások elnevezésükben is ellenőrzések:

- soron kívüli ellenőrzés,

- ellenőrző felülvizsgálat,
- időszakos ellenőrző felülvizsgálat.

A munkavédelmi ellenőrzések csoportosítása

A munkavédelmi ellenőrzés a személyi, tárgyi és szervezési feladatok ellenőrzéséből áll, csoportosítása számos szempont szerint lehetséges:

- Ellenőrzés területe és időpontja szerint: telepített és nem telepített munkahelyek, illetve nappali és éjszakai.
- Ellenőrzés végzők beosztása szerint: menedzsmen, munkairányítók, munkavédelmi szakemberek, beosztott munkavállalók.
- Ellenőrzés ütemezése szerint: ütemezett vagy rendkívüli.
- Ellenőrzést végzők létszáma szerint: egyéni vagy csoportos (bizottság).
- Ellenőrzés kiterjedése szerint: vállalkozás egészére, illetve meghatározott tevékenységre vagy munkaterületre kiterjedő.
- Ellenőrzött munkaeszköz, technológia veszélyessége szerint: veszélyes; nem veszélyes, de biztonsága függ a szerelés/üzemeltetés körülményeitől; nem veszélyes.
- Célellenőrzés: alkoholos állapot, éjszakai munkavégzés, túlmunka, fiatal munkavállalók, tavaszi és téli felkészülés előtti, idegen munkavállalók.

Az ellenőrzés módszere

Az ellenőrzés általában a munkahely, a munkakörülmények, a munkavégzés szemrevételezéséből és a munkavédelemmel összefüggő adminisztráció átvizsgálásából áll. A sorrendet a helyi sajátosságok döntenek el.

a) Általában célszerű először a munkavédelmi dokumentumokat átnézni, mert azok irányt mutatnak a helyszíni ellenőrzéshez.

b) Amennyiben először a terület ellenőrzését végezzük, feltétlenül szükséges, hogy a feltárt hiányosságokkal kapcsolatos nyilvántartási kötelezettségek teljesítését is megvizsgáljuk. E nélkül helyesbítő, illetve megelőző tevékenységünk nem lehet teljes. Ha pl. egy kötőeszközön nincs a vizsgálat jelölve, akkor nem mellőzhető a kötőeszközök nyilvántartásának ellenőrzése. Meg kell állapítani, hogy ez csak egyedi eset, vagy jellemző probléma (vizsgálat lefolytatásáért nincs felelős, emelőgép ügyintéző nincs, vagy nem megfelelően dolgozik stb.).

Ellenőrzendő dokumentumok

A dokumentumokat csak akkor tudjuk megvizsgálni, ha ismerjük a vonatkozó jogszabályokat, szabványokat, üzemeltetési dokumentációt, munkavédelmi szabályzatot vagy munkáltatói utasításokat.

Személyi feltételek vizsgálata

- Egészségügyi alkalmassági vizsgálatok megléte (előzetes, időszakos, soron kívüli, záró stb.)
- Szakképzettséghez kötött munkakörök meghatározása, a szakképesítés előírása
- Munkavédelmi oktatási napló vagy nyilvántartás
- Tárgyi feltételek vizsgálata
- Üzembehelyezési és ellenőrző felülvizsgálatok dokumentumai
- Időszakos biztonsági és időszakos ellenőrző felülvizsgálatok dokumentumai
- Mérési jegyzőkönyvek (zaj, világítás, hőmérséklet, villamos mérések stb.)
- Üzemeltetési dokumentumok (kezelési, karbantartási utasítások, technológiai utasítás stb.)
- Biztonsági adatlapok
- Egyéni védőeszköz nyilvántartás
- Tisztálkodószerek és bőrvédő készítmények nyilvántartása

Szervezési feltételek vizsgálata

- Munkavédelmi ellenőrzések nyilvántartása
- Ittaságvizsgálati napló, ellenőrzések dokumentálása
- Munkabaleseti napló elhelyezése és vezetése a munkahelyen
- Munkabaleseti nyilvántartás vezetése
- Túlóranyilvántartás (pihenőidő biztosítása)
- Egyedül végzett munka tilalma, illetve „tiltott munkakörök” szabályozása
- Sérülékeny csoportok egészségét potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések szabályozása

Munkavédelmi ellenőrzési tevékenység adminisztratív szabályozása

A munkavédelmi ellenőrzés rendjének szabályozására többféle lehetőség is van.

Ha a munkáltató rendelkezik munkavédelmi szabályzattal, ebben találjuk az ellenőrzésekért felelősöket (munkakör szerint), az ellenőrzési hatásköröket, az ellenőrzések módját, dokumentálását. Ugyancsak szabályozni szükséges a nem veszélyes gépek ellenőrző és időszakos ellenőrző vizsgálatának rendjét, a megbízott személyek körét.

Munkavédelmi szabályzat hiányában belső utasításban kell szabályozni fentieket.

Felkészülés az ellenőrzésre

Célszerű előzetesen információt szerezni a vizsgálandó feladatról, szervezetről, egységről, pl. korábbi ellenőrzések megállapításai, munkabaleseti jegyzőkönyvek, statisztikák, belső szabályzatok stb., és ezt figyelembe venni az ellenőrzési tematika összeállításánál, illetve az ellenőrzésre felkészülésnél.

Általában az ellenőrzést megbeszélés vagy záró értekezlet fejezi be, ahol mód van az ellenőrzés megállapításaival kapcsolatos vélemény, esetleg véleményeltérés jegyzőkönyvbe foglalására.

Magatartási szabályok

Az ellenőrzés nem lehet megalázó az ellenőrzött számára. A szankciókat (munkától való eltiltás, juttatások elvonása stb.) is tisztességes hangnemben kell közölni. Gondoljunk arra, hogy most mi vagyunk az ellenőrök, de lehetünk ellenőrzöttek is egy másik alkalommal.

Az ellenőrzött azt érezze, hogy a közös célért dolgozunk, az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeiért, nem az öncélú hibakeresést észlelje.

Adott esetben az ellenőrzött ésszerű indokait el kell fogadni, a biztonság többféle intézkedéssel is elérhető.

Ellenőrzöttként ne kételkedjük az ellenőrzés tisztességében, szakmai felkészültségében. Azon esetekben is, amikor a nagyobb tapasztalat, helyismeret esetleg tárgyi tudás birtokában ismeretünk meghaladja az ellenőrzést végzőét, ezt tapintatosan, tárgyyszerűen hozzuk a tudomására.

Tárgyi feltételek ellenőrzése

Munkaeszközök ellenőrzése

Munkaeszközök ellenőrzése több esetben is szükséges, így:

- beszerzéskor (használt munkaeszközök esetében is);
- veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésénél, továbbá egyes nem veszélyes munkaeszközök használatba vétele előtt (ezek halmazának meghatározását lásd később);
- veszélyes és egyes nem veszélyes munkaeszközök időszakos vizsgálatánál;
- soron kívüli ellenőrzésnél.

Veszélyes munkaeszközök esetében a munkavédelmi üzembe helyezés, az időszakos biztonsági felülvizsgálat és a soron kívüli ellenőrzés egyaránt szaktevékenység, kizárólag ennek végzésére jogosult szakember végezheti

A 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 2. § értelmében:

a) ellenőrző felülvizsgálat: az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó munkaeszköznek a szerelését követő, illetve az üzemeltetés megkezdését, valamint az új munkahelyen történő felállítást megelőző - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos körülmények meglétét ellenőrző - vizsgálata;

7. ábra. Ellenőrző felülvizsgálatot jelölő címke⁸

b) időszakos ellenőrző felülvizsgálat: az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó olyan munkaeszköznek – a munkáltató által meghatározott gyakoriságú – felülvizsgálata, amely munkaeszköz a használat során bekövetkező elhasználódás vagy egyéb ok miatt a munkavállalók munkahelyi biztonságát és egészségét veszélyeztető helyzetet idézhet elő.

A munkáltatónak kötelessége írásban meghatározni ezen kategóriába tartozó munkaeszközök körét, a felülvizsgálat módját, gyakoriságát, a vizsgálatért felelős megbízott személyt (személyeket). Az ellenőrzés egyik feltétele a vizsgált munkaeszköz azonosíthatósága. Az időszakos felülvizsgálatért felelősök megnevezését, a dokumentálási kötelezettségeket táblázatos formában célszerű meghatározni.

Veszélyes anyag és veszélyes készítmény ellenőrzése

Az ellenőrzésnél javasolható a biztonsági adatlap alapján történő vizsgálat. A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 1. § t) pontja szerint biztonsági adatlap: a veszélyes anyag, illetve a veszélyes készítmény azonosítására, veszélyességére, kezelésére, tárolására, szállítására, a hulladékkezelésre, valamint az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeire vonatkozó dokumentum.

A törvény előírja, hogy a különböző tevékenységekhez kötelező a kevésbé veszélyes anyagot/készítményt kiválasztani és azt, hogy a kiválasztást a kockázatbecslés, valamint a költség–haszon elemzés elvégzését követően kell végrehajtani. Az eljárást a tevékenység felelőse az ellenőrzést végző hatóság kérésére be kell, hogy mutassa. A veszélyes anyaggal és veszélyes készítménnyel végzett tevékenység sem a munkát végzőt, sem más személyek egészségét nem veszélyeztetheti, a környezetet nem károsíthatja. Ezért szervezett munkavégzés esetén a munkáltató a felelős.

Munkahelyek ellenőrzése

⁸ A Népszava Könyv Kft. terméke

A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM–EüM együttes rendelet 2. § (1) értelmében a munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy az irányítása alá tartozó valamennyi területen a munkahelyek kialakítása és üzemeltetése feleljen meg az e rendeletben meghatározottaknak, továbbá a munkavédelemre vonatkozó egyéb szabályoknak, a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelményeknek. E feladat akkor valósulhat csak meg, ha a szakszerű létesítés, megfelelő karbantartás és ellenőrzés is biztosított.

Az ellenőrzés jelentős része szemrevételezéssel is történhet, pl. takarítás, hulladékkezelés, menekülési utak, padozat, falak, pihenőhelyek stb. esetén. Egyes előírások betartásáról azonban csak műszeres méréssel lehet megbizonyosodni.

Személyi feltételek ellenőrzése

Az Mvt. 50. § értelmében a munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

Egyes tevékenységek szakképzettséghez, jogosultsághoz kötöttek (targoncavezető, villanszerelő, emelőgép ügyintéző stb.). Gyakran nem egyszerű feladat a szükséges végzettség megállapítása, mivel egyes jogszabályok hiányosak vagy nehezen értelmezhetőek.

Az Mvt. 55. § értelmében előzetes, szükség esetén pedig ismétlődő oktatásban kell a munkavállalókat részesíteni azért, hogy a foglalkoztatás teljes időtartama alatt a szükséges ismeretekkel rendelkezzenek. Az oktatás elvégzését írásban rögzíteni kell. Az időszakos oktatás gyakoriságát, a résztvevők körét meg kell határozni a kockázatok, helyi sajátosságok figyelembe vételével. Egyes jogszabályok (pl. Emelőgép Biztonsági Szabályzat, Gépjárműjavítás Biztonsági Szabályzata, Ipari alpinotechnikai tevékenység Biztonsági Szabályzata) évente ismétlődő oktatást ír elő.

Szervezési feltételek ellenőrzése

Az Mvt. a szervezési intézkedések szükségességét több pontjában is tartalmazza, pl.

33. § (2): nem megfelelő levegő vagy klíma; 44. § (1): veszélyforrás hatásának csökkentése; 46. §: elsősegélynyújtás; 57. §: munkavédelmi szakember biztosítása; 65. § (1): munkabaleset kivizsgálása.

Ez utóbbi előírás végrehajtásánál, különösen súlyos balesetek kivizsgálásánál gyakran állapítanak meg szervezési hiányosságokat, melyeket a belső ellenőrzés nem tárt fel, pl. irányító dolgozó kijelölésének hiánya. Súlyos munkabalesetek kivizsgálása munkabiztonsági szaktevékenység, szakember feladata.

Utóellenőrzés

Indokolt esetben a korábbi intézkedések végrehajtását helyszíni ellenőrzés keretében is meg kell vizsgálni, hogy az valóban megtörtént-e, és az a kívánt eredményt hozta-e. A rendszeres utóellenőrzés fokozza az érintettek felelősségét, mivel tapasztalják, hogy a határidő betartását figyelemmel kísérik és mulasztás esetén szankciókra számíthatnak.

Az utóellenőrzés módszerét a hatóságok is alkalmazzák, és amennyiben a teljesítés elmaradását tapasztalják, úgy eljárási bírságot alkalmazhatnak. Objektív akadályok felmerülése esetén, még a határidő lejárta előtt tájékoztatni kell az illetékes felügyelőt.

Munkahelyi alkoholfogyasztás ellenőrzése

A munkáltató köteles megtiltani és megakadályozni a munkahelyre történő alkoholtartalmú italok bevitelét és fogyasztását. Ennek érdekében gondoskodnia kell:

- a tilalom betartásának rendszeres ellenőrzéséről;
- a tilalom ellen vétők munkahelyről történő eltávolításáról és felelősségre vonásáról.

Ellenőrzést kell tartani:

- időszakonként, szűrőpróbaszerűen, főképp a veszélyes tevékenységeknél (megelőző jelleggel);
- ha munkakezdetkor vagy munkavégzés közben a munkavállaló láthatóan ittas;
- munkabalesetknél, ha vélelmezhető az alkoholfogyasztás, kivéve, ha ezt a sérülés természete, a baleset körülményei nem teszik lehetővé.

B rész

ITTASSÁGVIZSGÁLATI JEGYZŐKÖNYV

A vizsgált dolgozó neve: .....

beosztása: .....

A vizsgálat helye: .....

A vizsgálat ideje: 20 év hó nap óra perc

A vizsgálatot végző neve: .....

beosztása: .....

A vizsgálat oka: .....

Az ittasság mértéke a vizsgálat alapján: .....

A vizsgálat során tapasztalt egyéb tünetek: .....

A vizsgált dolgozó nyilatkozata:* .....

.....
A vizsgált dolgozó aláírása

Intézkedés: .....

.....
A vizsgálatot végző aláírása

A tanúk neve, beosztása, aláírása:

1. tanú: .....

2. tanú: .....

* Ha a dolgozó megtagadja a nyilatkoztatást, ezt a tényt is rögzíteni kell.

8. ábra. Ittasságvizsgálati napló és jegyzőkönyv⁹

Célszerű belső utasításban meghatározni az ellenőrzés végzésére jogosultak körét, a tárgyi feltételek biztosítását (pl. munkahelyi vezető, munkavédelmi vezető, rendész). Kiemelt figyelmet kell fordítani a nem telepített munkahelyeken dolgozóakra.

Az ellenőrzés során a vizsgálatot végzőknek körültekintően, lehetőleg tanú jelenlétében kell eljárni, kerülve az emberi méltóság megsértését.

Ha a munkavállaló a vizsgálat elvégzését megtagadja, ezt úgy tekintheti a munkáltató, mintha alkoholt fogyasztott volna a dolgozó. Az ittasságvizsgálat tényét – negatív eredmény esetén is – rögzíteni kell, pl. ittasságvizsgálati naplóban.

Az alkoholszondás vizsgálat pozitív eredménye esetén, vagy ha az ellenőrzés végrehajtását a munkavállaló megtagadja, a további munkától az ellenőrzést végző köteles eltiltani, a munkahelyről biztonságosan eltávolítani és vele szemben felelősségre vonást kezdeményezni.

⁹ A Népszava Könyv Kft. terméke

SPIRATEST alkoholkimutató indikátorcső ÉRTÉKELŐ SKÁLA

Az alkoholkimutató indikátorcső a kilélegzett levegő véralkohol-ezrelékkel arányos alkoholtartalmát jelzi.

Alkalmazása:

- A reszelő segítségével törjük le a cső mindkét végét.
- A vizsgálandó személy a fúvókán keresztül, a nyíl irányába fújjon a csőbe a sárga csík narancsvörösre válásáig (erőteljes melegedés tapasztalható a csőben).
- 1-2 perc után hasonlítsuk össze az értékelő skálával.
- Negatív eredmény esetén a töltet sárga színe sötétebb sárgára változik.
- Rossz feltérés esetén a szétszóródó, maró hatású szemcséket bő vízzel mossuk le.

Gyártási szám:

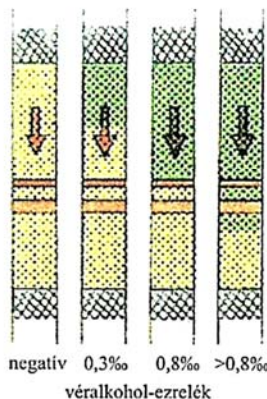
KTB6652100

Gyártási idő:

2010 06

Szavatossági idő: 2 év

Tárolás: Sötét, hűvös helyen!

9. ábra. Hagyományos alkoholszonda és használati utasítása

Pozitív eredményű alkoholszondás vizsgálat esetén – amennyiben a munkavállaló vitatja annak eredményét – véralkohol vizsgálatot kel végezni a foglalkozás-egészségügyi orvos, illetve kórházi szakszemélyzet bevonásával. Pozitív eredmény esetén ennek költségét a munkavállalónak kell viselnie. Az eltiltást illetően azonban ennek halasztó hatálya nincs.

10. ábra. Digitális alkoholszonda

11. ábra. Vérvételi egységdoboz

Célszerű véralkohol vizsgálati dobozt elhelyezni a munkavédelmi vezetőnél, rendésznél, illetve az erre kijelölt helyen.

Munkavédelmi képviselő által végzett ellenőrzés

Amennyiben a munkáltatónál van megválasztott munkavédelmi képviselő, ő - működési területén - a munkahelyekre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól [Mvt. 72. § (2) a)], véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti a munkáltatónál a szükséges intézkedések megtételét [Mvt. 72. § (2) e)].

Munkavédelmi szemle

A munkavédelmi szemle (nincs rá kötelező jogszabályi előírás) feladata az egészséges és biztonságos munkavégzés előírásokban (jogszabály, szabvány, üzemeltetési dokumentum, belső szabályzat stb.) elrendelt feltételeinek meglétének ellenőrzése, valamint a szükséges intézkedések meghozatala.

Az adott szervezet sajátosságainak megfelelően vezetői, egységvezetői szemlék szervezhetők, melyek egymásra épülő rendszert alkothatnak. (Pl. a vezérigazgatói szemlét évente egyszer, a gyárigazgatóit évente kétszer eltérő helyszínen végzik.)

A rendszeres munkavédelmi szemle mellett meghatározott esetekben rendkívüli szemlét is javasolt tartani. Szemlebizottság vizsgálhatja ki pl. a súlyos munkabalesetet, de olyan balesetet is, ahol nem volt sérülés, azonban a munkavállalók életét, testi épségét közvetlenül veszélyeztető esemény történt (majdnem baleset).

A szemlék jó alkalmat nyújtanak a munkavállalók számára, hogy felvessék a munkahelyi vezetőknek régóta megoldatlan problémákat, azok jegyzőkönyvbe kerüljenek.

Egyéni védőeszköz biztosításának, használatának ellenőrzése

A munkavédelmi bírságok jelentős részét az egyéni védőeszközök hiánya, illetve használatuk mellőzése miatt szabja ki a munkavédelmi hatóság.

A védőeszköz használatát a munkáltató folyamatosan köteles ellenőrizni.

Ellenőrizni kell:

- az egyéni védőeszköz jelölése, tanúsítása megfelelő-e;
- a munkáltatónál lévő dokumentáció teljeskörű-e;
- a munkavállaló és egyéni védőeszköz kapcsolata (alkalmazni tudja-e és alkalmazza-e a munkavállaló az egyéni védőeszközt, kockázatértékelés és használat összhangban van-e;
- az egyéni védőeszköz állapota megfelelő-e.

Az egyéni védőeszköz szemrevételezésével, a munkavállaló megkérdezésével a helyszíni ellenőrzés során a következő kérdéseket célszerű feltenni:

- Tudja-e mikor volt tisztítva a védőeszköze?
- Szokta-e ellenőrizni a védőeszközét?
- Mikor szokta ellenőrizni a védőeszközét?
- Mi ellenőriz a védőeszközén?
- Milyen gyakran és hogy tisztítja a védőeszközét?
- Tudja-e, hogy veszélyes hulladék lesz-e?

Feltárt hiányosságok adminisztrálása, intézkedések

A feltárt hiányosságokat mindig szükséges a lehető legrövidebb időn belül írásban vagy elektronikus adathordozón rögzíteni, és meghatározni a szükséges intézkedéseket, határidőket és a felelősöket.

A vezetők ellenőrzési kötelezettségei

A vezetők ellenőrzési hatáskörét – és felelősségét –, valamint az eljárási szabályokat a munkavédelmi szabályzat vagy más belső szabályozás határozza meg.

Közvetlen munkairányítók ellenőrzési kötelezettsége

A termelő tevékenységnél a művezetők, brigádvezetők, csoportvezetők stb., az adminisztratív munkánál az osztályvezetők, irodavezetők és mások napi munkájának elválaszthatatlan részét kell képeznie az egészséges és biztonságos munkavégzés körülményeinek ellenőrzésének.

A munkavédelmi szabályok betartatása főképp e munkakör betöltőitől függ, hiszen hiába biztosítja a felső vezetés a legkorszerűbb munkaeszközöket, egyéni védőeszközöket, ha a dolgozók a biztonsági berendezéseket hatástalanítják, az egyéni védőeszközök használatát mellőzik. Az ellenőrzés módja, gyakorisága természetesen ez esetben is függ az adott tevékenységtől, munkakörülményektől.

Belső szabályzatban kell rögzíteni azokat a jogokat és kötelezettségeket, melyek az ellenőrzésnél megilletik a munka irányítóját (pl. munkavégzéstől eltilthat, munkaeszközök használatát leállíthatja stb.).

A munkaköri leírásoknak a munkavédelmi ellenőrzési kötelezettséget is tartalmaznia kell, pl.

- A munka megkezdése előtt köteles meggyőződni arról, hogy a munkavégzés személyi, tárgyi és szervezési feltételei biztosítottak.
- Köteles rendszeresen ellenőrizni az egyéni védőeszközök, biztonsági berendezések meglétét, azok rendeltetésszerű használatát.
- Gondoskodik az alkalmazott technológiára vonatkozó utasítások betartásáról.
- Ellenőrzi a munkavállalók biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotát, szükséges esetben alkoholszondás vizsgálatot végez.
- Ellenőrzi a rend és fegyelem meglétét.

Beosztott munkavállalók ellenőrzési kötelezettségei

A jogszabályban, szabványban, üzemeltetési dokumentumokban előírt módon és gyakorisággal kell a technológiát, munkahelyet, munkaeszközt, egyéni védőeszközt ellenőrizni. A gépkezelő rendszeres, a karbantartó szükséges gyakoriságú vizsgálata előfeltétele a biztonságos üzemelésnek.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség honlapján, a Munkabaleseti statisztika menüpontban olvassa el egy kiválasztott időszak halálos munkabaleseteinek rövid leírását. Két-három esetre vonatkozóan gondolja végig, milyen ellenőrzésekkel lehetett volna elkerülni a munkabalesetet. Beszélje meg tanárával és tanuló társaival is ezeket a lehetőségeket!

Tanulótársával párban modellezzék egy alkoholszondás vizsgálat lefolytatását. Állítsák össze a jegyzőkönyvet a vizsgálatról!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

A munkáltatónál mire terjedhet ki a munkavédelmi hatóság ellenőrzése?

---

2. feladat

Milyen engedély szükséges a munkavédelmi felügyelő számára egy munkahelyre belépéshez?

---

3. feladat

Ön lánghegesztő felszereléssel dolgozik, amelyről semmilyen dokumentációt nem tud bemutatni a munkavédelmi felügyelő ellenőrzése során. Felfüggesztheti a felügyelő a felszerelés használatát?

---

4. feladat

Új munkáltatónál kezd el dolgozni. Szeretne megismerkedni a belső munkavédelmi ellenőrzés szabályaival. Hol találja ezeket?

---

5. feladat

Milyen összegű lehet a munkavédelmi bírság? Kit terhelhet?

---

6. feladat

A munkavédelmi felügyelő ellenőrzése során azt tapasztalja, hogy Ön nem viseli a védőkesztyűt, amit munkáltatója juttatott Önnek a szerelési tevékenységhez. Helyszíni bírságot alkalmazhat Önnel szemben?

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A munkavédelmi hatóság ellenőrzése kiterjed

- a) a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére, ideértve a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok munkavédelmi feladatainak megvalósítását is;
- b) a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;
- c) a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.

2. feladat

Semmilyen engedély nem szükséges, felügyelői igazolványával igazolja magát.

3. feladat

Igen. A munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén – annak elhárításáig – továbbá a nem megfelelő védelmet nyújtó védőeszköz használatakor a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemrész, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelheti a munkavédelmi felügyelő. A dokumentáció hiánya, lánghegesztő felszerelés esetében, ok a felfüggesztésre.

4. feladat

A munkavédelmi szabályzatban, ha van ilyen a munkáltatónál. Ha nincs, akkor erre vonatkozó vezetői utasításban.

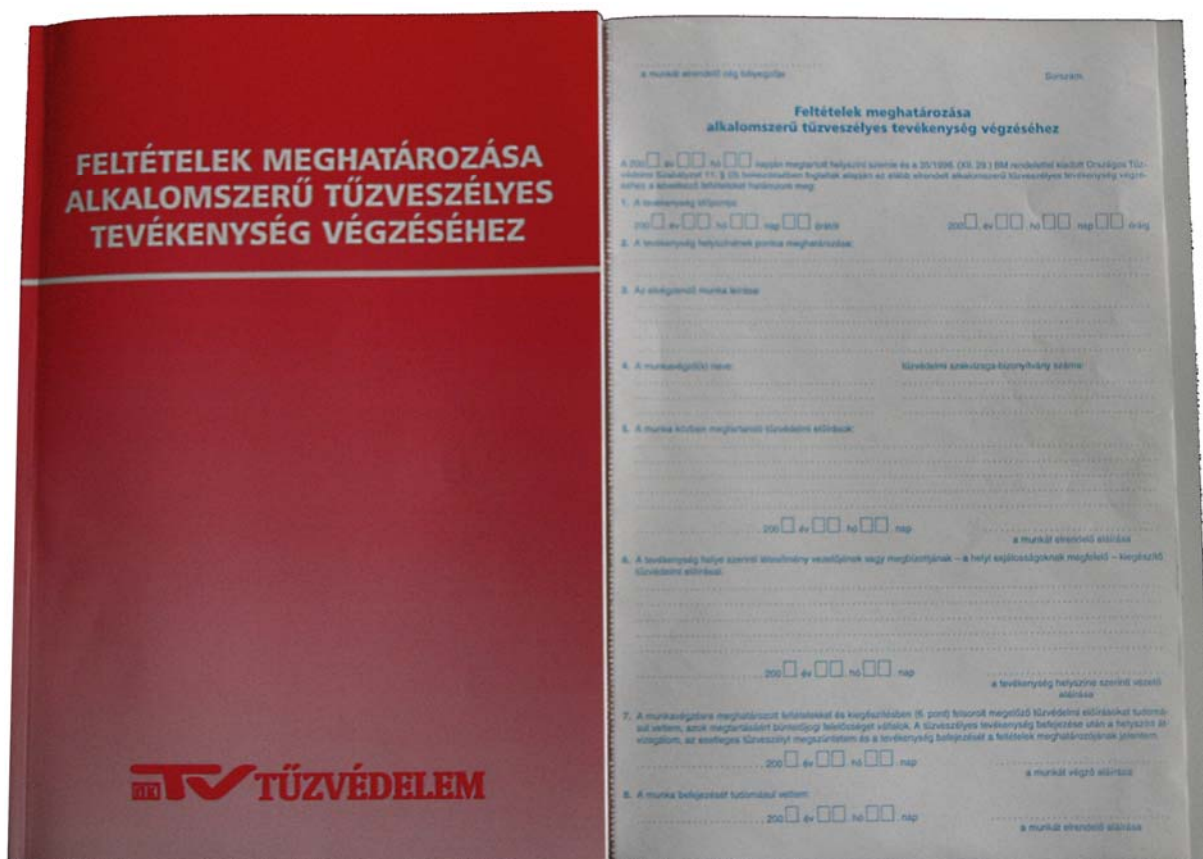
5. feladat

Igen, a szabálysértésért helyszíni bírság alkalmazható.

A TŰZVÉDELMI ELLENŐRZÉS SZABÁLYAI ÉS MÓDSZEREI

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

A vállalat, ahol Ön dolgozik, értesítést kap a tűzvédelmi hatóságtól, hogy átfogó ellenőrzést tartanak a jövő héten. Munkahelyi vezetője erről tájékoztatja Önt, és egyúttal megkéri, vegye készítse elő tűzvédelmi szakvizsgabizonyítványát, valamint a telephely kerítésének hegesztési munkáihoz a múlt héten kitöltött, "Feltételek meghatározása alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység végzéséhez" című nyomtatványtömböt. Miért van ezekre szükség az ellenőrzés során?

12. ábra. Feltételek meghatározása alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység végzéséhez nyomtatványtömb¹⁰

A TŰZVÉDELMI HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS TARTALMA ÉS ELJÁRÁSI RENDJE

Az ellenőrzés lényege, jellemzői

A tűzvédelmi hatóság ellenőrzése jellegét tekintve törvényességi ellenőrzés. A hatóság, az ellenőrzést végző szervezet kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a jogszabályok, illetve végrehajtható közigazgatási határozatok rendelkezéseit megtartják, illetőleg végrehajtják-e.

A hatósági ellenőrzés típusai

A hatósági ellenőrzés tárgyát figyelembe véve az ellenőrzésnek két típusát különböztetjük meg:

Az egyik hatósági ellenőrzés típus a jogszabályok betartásának vizsgálatára irányul. Ilyen esetekben a tűzvédelmi hatóság beavatkozására csak akkor van szükség, ha valaki az előírást megsérti. Az ilyen hatósági ellenőrzés alapvetően preventív jellegű tevékenység, a jogsértések megelőzését szolgálja, jogszabálysértés észlelése esetén pedig alapot szolgáltat a szükséges intézkedések megtételéhez.

¹⁰ A Népszava Könyv Kft. terméke

A másik típusnál az ellenőrzés célja a hatósági határozat végrehajtásának vizsgálata. Ilyen hatósági ellenőrzésre rendszerint a tűzvédelmi hatóság kötelezettséget megállapító határozatának végrehajtása esetén kerül sor.

A létesítmények tűzvédelmi hatósági ellenőrzése

A jogszabályokban, hatósági határozatokban előírt tűzvédelmi követelmények érvényesülését segíti elő a tűzvédelmi hatósági ellenőrzés. A tűzvédelmi ellenőrzés a tüzek keletkezésének megelőzését, a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítását és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások érvényesítését hivatott vizsgálni.

A tűzvédelmi ellenőrzés formái:

- átfogó ellenőrzés,
- utóellenőrzés,
- céll ellenőrzés,
- témavizsgálat,
- speciális (közös) ellenőrzések.

A tűzvédelmi ellenőrzési hatáskör és illetékesség

A tűzvédelmi hatóság hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtása érdekében a tűzvédelmi hatósági ellenőrzést – az adott létesítmény helye szerint illetékes – hivatásos önkormányzati tűzoltóság jogosult és köteles végezni. Tűzvédelmi hatósági ellenőrzési tevékenységet tűzvédelmi hatósági hatásköréhez kapcsolódóan végeznek a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok is.

A rendszeres tűzvédelmi ellenőrzés körébe vonást – a tűzoltóparancsnok mérlegelése alapján – főképp az alábbi tűzvédelmi viszonyok indokolhatják:

- a létesítmény rendeltetése;
- a tűz- vagy robbanásveszély foka (tűzveszélyességi osztály, tűzterhelés);
- a veszélyeztetett személyek száma, a veszélyeztetettség mértéke;
- különösen nagy anyagi, vagy eszmei érték;
- társadalmi, vagy közellátási jelentőség;
- az építmények tűzvédelmi paraméterei;
- az előző ellenőrzések tapasztalatai;
- korábban tapasztalt létesítési problémák, stb.

A tűzoltóságok a tervezett ellenőrzéseiken túl – szükség szerint – nem tervezett, soron kívüli ellenőrzéseket is tartanak. Ilyenekre általában lakossági bejelentések, más szervek megkeresése, felettes szervek utasítása, vagy jogszabályi rendelkezés alapján kerül sor.

Az ellenőrzést végző személyek

Az ellenőrzést végző hatósági személy tehát a hivatásos önkormányzati tűzoltóparancsnok, vagy az általa megbízott tűzoltótiszt. Előfordul, hogy nagyobb, bonyolultabb létesítmény tűzvédelmi hatósági ellenőrzését nem egy személy, hanem tűzoltó tisztekből álló ellenőrzési csoport végzi. Ilyen esetben a csoport vezetője osztja meg és koordinálja a csoport munkáját, és ezen belül az ellenőrzésre történő felkészülést is.

Értesítés a tűzvédelmi ellenőrzés megtartásáról

A hivatásos önkormányzati tűzoltóság parancsnoka a tűzvédelmi ellenőrzést a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerint tartja meg. Ennek megfelelően a hatósági ellenőrzésről az ügyfelet előzetesen értesíti (írásban, telefonon), meghatározott esetekben azonban ettől eltekinthet.

A gazdálkodó szervezet felkészülése a tűzvédelmi hatósági ellenőrzésre

Az ellenőrzés sikere érdekében az ellenőrzött gazdálkodó szervnek megfelelően fel kell készülni az ellenőrzés megtartására.

A tevékenységi körrel összefüggően az alábbi tűzvédelmi iratokat kell előkészíteni:

- a tűzvédelmi szabályzat;
- a munkavállalók, az egyidejűleg munkát végzők, valamint az egy időben bent tartózkodó személyek száma;
- a létesítmény (építmények, tűzszakaszok, helyiségek, szabadterek veszélyességi övezetei) tűzveszélyességi osztályba sorolása;
- a tűzszakaszok tűzterhelése;
- a tűzriadó terv, továbbá az abban foglaltak gyakorlásáról szóló írásbeli dokumentum (feljegyzés, jegyzőkönyv);
- a tűzvédelmi szervezet tagjainak előírt tűzvédelmi képesítését igazoló okiratok;
- a tűzvédelmi szervezet működésének finanszírozására vonatkozó szabályok érvényesítéséről szóló iratok, éves tűzvédelmi-pénzügyi terv;
- a létesítményi tűzoltósággal kapcsolatos dokumentáció;
- a munkavállalók tűzvédelmi oktatásának megtartásáról és a rendszeres továbbképzéséről szóló dokumentumok;
- a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágak (munkakörök) és az abban foglalkoztatottak névsora, az oklevelek érvényességi ideje;

<p>Tűzvédelmi szakvizsga</p> <p>BIZONYÍTVÁNY</p>	Bizonyítványszám: <input type="text"/> /20 <input type="text"/> <small>(az oktatásszervező megnevezése, nyilvántartási száma)</small>
	(név)
	Születési helye, ideje: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Anyja neve: .....
	<p>EREDMÉNYES TŰZVÉDELMI SZAKVIZSGÁT TETT</p> <p>a 27/2009. (X. 29.) ÖM rendelet alapján.</p>
	Ezzel jogosulttá vált a(z) ..... végzésére. <small>(legalkalmazási ág, munkakör száma és pontos megnevezése)</small>
	Az oklevél a kiállításától számított 5 évig érvényes.
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	Szakvizsgabizottság elnöke:
	név ..... aláírás ..... <small>(nyilvántartási szám vagy végzettséget igazoló okirat jele, száma)</small>
	Szakvizsgabizottság tagja:
	név ..... aláírás ..... <small>(nyilvántartási szám vagy végzettséget igazoló okirat jele, száma)</small>
	Szakvizsgabizottság tagja:
	név ..... aláírás ..... <small>(nyilvántartási szám vagy végzettséget igazoló okirat jele, száma)</small>
	<small>(az oktatásszervező képviselője és bélyegzője)</small>

13. ábra. Tűzvédelmi szakvizsgabizonyítvány¹¹

- a tűzvédelmi szervezet, valamint az alaptevékenységet irányítók tűzvédelmi ellenőrzéseiről készített jegyzőkönyvek, feljegyzések, a hiányosságok megszüntetésére tett intézkedések dokumentumai;
- az előző hatósági ellenőrzés megállapításai alapján tett intézkedések;
- a tűzoltó vízforrások és tartozékaik felülvizsgálatáról, karbantartásáról, a vízkivételi helyekről készített nyilvántartás;
- a hordozható tűzoltó készülék nyilvántartási naplója (típus, készenléti hely, ellenőrzés és javítás, karbantartás időpontja); a villamos berendezések szabványossági felülvizsgálati jelentése (minősítő irata), valamint a tapasztalt hiányosságok megszüntetésére vonatkozó bizonylat;

¹¹ A Népszava Könyv Kft. terméke

5. NEGYEDÉVES ELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés ideje:		Az ellenőrzést végző:	
A berendezés nyugalmi helyzetben van ☐	A berendezés hibát jelez ☐	A hiba kijavításra az intézkedés megtörtént ☐	A berendezés nem működik ☐
Az üzemeltetési naplót folyamatosan vezeték ☐ Igen ☐ Nem	A felügyeletet ellátók rendelkeznek megfelelő oktatással ☐ Igen ☐ Nem	A nyomtatók tartalék papírra, festékre, festékszallagja biztosított ☐ Igen ☐ Nem	
Az épület használatában, tevékenységében, létesítményében történt változás:			
A jelzések beazonosítására vonatkozó kimutatások, rajzok rendelkezésre állnak, a grafikus megjelenítési eszközök (tablet, PC) üzemképesek:			
Egyéb észrevétel:			

.....
aláírás

15. ábra. Tűzjelző berendezés napló¹³

Az ellenőrzés résztvevőinek jogai és kötelességei

Az ellenőrzést végző tűzoltó jogai

A hivatásos önkormányzati tűzoltóság parancsnokát (vagy képviselőjét) a létesítmény területén a tűzvédelmi ellenőrzés eredményes ellátásához megilleti:

- belépési jogosultság az ellenőrzés lefolytatásához szükséges területre, építménybe és egyéb létesítménybe;
- iratbetekintési jog, ennek körében az ellenőrzés tárgyával összefüggő bármely iratot (pl. tűzvédelmi anyag és eszköz nyilvántartásokat, szerződéseket, bizonylatokat, műszaki dokumentációkat, elektronikus dokumentumokat, technikai adathordozókat), hatósági igazolványt, bizonyítványt, engedélyt megvizsgálhat;
- tárgyakat vagy munkafolyamatokat megfigyelhet és megvizsgálhat;
- felvilágosítást kérhet (melynek keretében az ügyféltől vagy képviselőjétől, továbbá az ellenőrzés helyszínén tartózkodó bármely más személytől adatot és tájékoztatást kérhet);
- az ügyfelet nyilatkozattételre hívhatja fel;

¹³ A Népszava Könyv Kft. terméke

- a helyszínen kép- és hangfelvételt készíthet (a helyszínről, a megszemlélt tárgyakról, illetőleg folyamatokról);
- megilleti a mintavételi, ellenminta-vételi jog;
- lefoglalási joga van, melynek gyakorlása keretében a tényállás tisztázását segítő iratok, valamint más tárgyi bizonyítékok lefoglalhatók;
- egyéb bizonyítást folytathat le.

Az ellenőrzést végző tűzoltó kötelességei

- Az ellenőrzés során a törvényességet betartani, humánusan, jóhiszeműen, részrehajlás nélkül eljárni (tisztességes ügyintézéshez való jog biztosítása).
- Az ellenőrzést egyenruhában végezni, személyi okmányait magánál tartani, kérésre személyazonosságát (ellenőrzési jogosultságát) igazolni.
- Az ellenőrzött gazdálkodó szervezet vezetőjét értesíteni az ellenőrzés időpontjáról, céljáról.

16. ábra. Tűz- és robbanásveszélyt jelölő tábla

- Az ügyfelet jogairól és kötelességeiről tájékoztatni, azokat biztosítani.
- Valamennyi, a tűzvédelemmel összefüggő lényeges körülményt tárgyilagosan feltárni.
- Helytálló, megalapozott megállapításokat tenni.
- az eljárást lehetőség szerint gyorsan, bürokráciamentesen lefolytatni;
- a tudomására jutott titkokat megőrizni, adatokat védetten kezelni;
- elkészíteni az ellenőrzésről a jegyzőkönyvet és annak egy példányát az ellenőrzött részére átadni, vagy megküldeni, a hivatalos feljegyzést kérelemre átadni, vagy megküldeni;
- az ellenőrzést lehetőleg úgy végezni, hogy az ellenőrzött tevékenységet ne akadályozza (kivéve a közvetlen veszélyhelyzet esetét);
- magánlakásban hétköznap 8.00 és 20.00 óra között tarthat ellenőrzést (kivételem lehetséges!);
- biztosítani az ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogainak védelmét;

- a hatósági ellenőrzés során az esetleges ellenérdekű ügyfelek egyenjogúságát biztosítani;
- a közvetlen tűz-, vagy robbanásveszély, illetve munkavállaló tűzvédelmi ismerethiánya esetén a szükséges intézkedéseket megtenni.

Az eljárás során az ellenőrzést végzőnek tisztában kell lennie azzal, hogy az ellenőrzött ügyfélnek milyen jogai és kötelességei vannak, ezekről az ügyfelet köteles tájékoztatni.

Az ellenőrzött ügyfél jogai:

- személyes és üzleti jogait, jogos érdekeit az ellenőrző tiszteletben tartása;
- az ellenőrzésről értesítést kapjon;
- előre bejelentett ellenőrzés esetén az időpont módosítását kérheti;
- használhatja anyanyelvét;
- az ellenőrzésen jelen lehet, vagy azon való részvétellel képviselőt bízhat meg;
- az ellenőrzés során tett megállapításokat, a jegyzőkönyvbe foglaltakat megismerheti, azokkal kapcsolatban nyilatkozatot tehet;
- az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvből eredeti példányt kap;
- tájékoztatást kérhet jogaival és kötelezettségeivel, illetve a hatósági ellenőrzés lefolytatásával kapcsolatban;
- amennyiben szükségesnek érzi, szakértő bevonására tehet javaslatot;
- a hatósági ellenőrzést végzővel szemben kizárási okot jelenthet be;
- az ellenőrzés során alkalmazott intézkedésekkel, illetve az ellenőrzésen megállapított hiányosságok miatt alkalmazott szankcióval szemben jogorvoslattal élhet (a helyszíni bírság kivételével).

Az ellenőrzött ügyfél kötelességei:

- a hatósági ellenőrzés megtartását tűrni és az ellenőrzést végzővel jóhiszeműen együttműködni;
- az ellenőrzést végző munkáját segíteni, a kért felvilágosítást megadni;
- az ellenőrzés tárgyát képező iratokat előkészíteni, bemutatni, kérésre előre eljuttatni a hivatásos önkormányzati tűzoltósághoz;
- az ellenőrzés végzéséhez szükséges zavartalan feltételeket biztosítani;
- indokolt esetben a hiányosságok megszüntetésére haladéktalanul intézkedni.

A tűzvédelmi ellenőrzés akadályozásának jogkövetkezményei

Amennyiben a helyszíni tűzvédelmi ellenőrzés eredményes lefolytatását valaki akadályozza, vele szemben a hatóság határozott intézkedéssel lép fel és ha kell, szankciót alkalmaz. Az ellenőrzést akadályozó személyekkel szemben az ellenőrző az alábbi intézkedéseket teheti:

Az ellenőrzés eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében az ellenőrző hatóság a rendőrség közreműködését kérheti.

A tényállás tisztázásához szükséges iratot, dokumentációt, egyéb adathordozót, gépet, berendezést, gépjárművet stb. (a továbbiakban: dolgot) a rendőrség közreműködésével lefoglalhatja. A lefoglalásról végzéssel kell döntenie és jegyzőkönyvet kell készíteni.

Személyes adatokat tartalmazó nyilvántartás vagy adatbázis csak akkor foglalható le, ha ezt az adott eljárásban törvény lehetővé teszi. A lefoglalt dolgokat átvizsgálás után 5 munkanapon belül vissza kell adni jogos tulajdonosának (birtokosának), vagyis annak a személynek, akitől lefoglalták.

A Ket. – a helyszíni szemle akadályozása esetére vonatkozó – szabályai szerinti eljárási bírsággal sújtható az ellenőrzést akadályozó személy:

- természetes személy esetében 5 000 Ft-tól 500 000 Ft-ig, illetve
- jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében 5 000 Ft-tól 1 000 000 Ft-ig. Az eljárási bírság egy ellenőrzés során ugyanazon kötelezettség ismételt megsértése, vagy más kötelezettségszegés esetén ismételten is kiszabható.

Előzetes ügyészi jóváhagyás birtokában, valamint a rendőrség és hatósági tanú közreműködésével megtarthatja a helyszíni tűzvédelmi ellenőrzést a lezárt terület (épület, helyiség stb.) felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenében is, feltéve, hogy az ellenőrzésre életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, azonnali intézkedés érdekében van szükség, illetve ha ezt törvény más fontos okból megengedi.

Előzetes ügyészi jóváhagyás nélkül is megtarthatja az előzőekben taglalt módon és feltételekkel a helyszíni tűzvédelmi ellenőrzést, amennyiben az előzetes ügyészi jóváhagyás beszerzése miatti késedelem veszélyével járna. Ez esetben azonban köteles a helyszíni ellenőrzésről felvett, és az azonnali intézkedési okot, illetve a megtett intézkedéseket részletesen tartalmazó jegyzőkönyvet három napon belül az illetékes ügyész részére megküldeni.

A tűzvédelmi ellenőrzés lefolytatása

Az ellenőrzést végző tűzoltótiszt egyenruhában érkezik a helyszínre, így egyértelműen kiderül a tűzoltósághoz tartozása, ennek ellenére köteles az ellenőrzési jogosultságát igazolni, amire a szolgálati igazolványának felmutatása alkalmas.

Az ellenőrzés általában egy tájékoztató megbeszéléssel kezdődik. Ennek során olyan kérdésekre keres az ellenőrző tűzoltó választ, hogy:

- milyen, a tűzvédelmi viszonyokat is érintő változások történtek;
- keletkezett-e tüzeset;
- az előző ellenőrzésen megállapított hiányosságok hogyan kerültek megszüntetésre;
- az esetlegesen kiadott tűzvédelmi határozatok hogyan kerültek végrehajtásra;
- hogyan működik a tűzvédelmi szervezet, stb.

A tűzvédelmi iratok vizsgálata

Az ellenőrző személy elkéri a létesítmény tűzvédelmi iratait és azokat alaki és tartalmi szempontból értékeli.

A helyszíni bejárás megtartása

Az ellenőrző tűzoltó a létesítmény képviselőivel, meghatározott útvonalon bejárja a létesítmény területét, ahol értékeli a valóságban tapasztalható tűzvédelmi helyzetet, észrevételezi a tűzvédelmi hiányosságokat, közli azokat az ellenőrzött szerv képviselőjével és feljegyzést készít. Szükség szerint helyszíni intézkedéseket is foganatosíthat (tevékenység leállítása, munkavégzéstől eltiltás, helyszíni bírság kiszabása, stb.).

17. ábra. Vízzel oltani tilos tábla

Az ellenőrzést végző tűzoltó a bejárás során elsősorban – és alapvetően – a használati tűzvédelmi viszonyokat értékeli. Amennyiben létesítési jellegű tűzvédelmi hiányosságot tapasztal, azt is észrevételezi, de általában azokat visszamenőleg rendezni – különösen egy régóta működő létesítményben – már nem áll módjában. Ilyen helyzetben azt értékeli, hogy a fennálló körülmények között a használati jellegű műszaki, szervezeti, szervezési és magatartási viszonyok együttesen megnyugtatóan ellensúlyozzák-e a csökkent mértékű biztonságot.

A bejárás során az ellenőrző főképp az alábbi tűzvédelmi kérdésköröket vizsgálja:

- a munkaterület rendjét,
- az egyes technológiák veszélyes pontjainak védelmét,
- a figyelmeztető jelzések meglétét,
- a tűzveszélyes tevékenység végzését,
- a dohányzás, nyílt láng használatát,

Nyílt láng használata és dohányzás tilos

18. ábra. Nyílt láng használatát tiltó tábla

- a raktározás biztonságát,
- a szállítás biztonságát,
- az építmények biztonságát: a kiürítés, menekülés lehetőségét; a tűzoltási felvonulás és megközelítés lehetőségét; a kémények, a fűtés, a világítás, a villamos berendezések, a villámvédelem, a szellőzés, a sztatikus védelem biztonságát;
- a beépített tűzvédelmi berendezések működőképességét;
- a tűzoltó eszközök és készülékek meglétét, használhatóságát;
- az oltóvíz biztosításának megoldását;
- a dolgozók tűzvédelmi ismeretszintjét (szűrőpróbaszerűen), stb.

19. ábra. Tűzoltó készülék és jelölése

A helyszíni tűzvédelmi ellenőrzés során az eljáró tűzvédelmi hatóság a megállapításait jegyzőkönyvbe rögzíti. Amennyiben az ellenőrzés során nem vált szükségessé jegyzőkönyv készítése, akkor a megállapításairól hivatalos feljegyzést készít..

A tűzvédelmi hatósági ellenőrzését követő intézkedések

Az eljáró hivatásos önkormányzati tűzoltóság parancsnokát a tűzvédelmi ellenőrzés során feltárt hiányosságok megszüntetése és a tűzkárok megelőzése érdekében intézkedési kötelezettség terheli. Az ellenőrzést végző tűzoltóság saját hatáskörében tehető intézkedései:

a) Felhívást küld az ellenőrzött szervnek:

- ha a jogsértés a jogellenes magatartás megszüntetésével vagy a jogszerű állapot helyreállításával – újabb hatósági eljárás lefolytatása nélkül – orvosolható, a hatóság felhívja az ügyfél figyelmét a jogszabálysértésre, és legalább tizenöt munkanapos határidő megállapításával, valamint a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel végzésben kötelezi annak megszüntetésére,
- ha felhívásban meghatározott határidő eredménytelenül telt el, vagy felhívás alkalmazása kizárt, a hatóság hivatalból megindítja a hatáskörébe tartozó eljárást,
- ha a felhívás, vagy az eljárás indítás azért nem alkalmazható, mert a hatóság az adott jogszabálysértés tekintetében nem rendelkezik hatáskörrel vagy illetékességgel, a hatóság megkeresi az intézkedésre hatáskörrel rendelkező hatóságot, illetve fegyelmi, szabálysértési, büntető-, polgári vagy egyéb eljárást kezdeményez.

b) Utó, vagy céll ellenőrzés megtartására intézkedik.

c) Az üzemeltetés, a tevékenység folytatása, az anyagok tárolása miatt – amennyiben az, rendeltetésszerű módtól eltérően, közvetlen tűz- vagy robbanásveszélyt jelent – azonnal végrehajtandó korlátozó intézkedést tesz,

d) A tűz- vagy robbanásveszélyes munkahelyen azt a munkavállalót, aki a munkakörével kapcsolatos tűzvédelmi előírásokat, illetőleg a tűzjelzésre, vagy tűzoltásra szolgáló eszközök, felszerelések használatát nem ismeri, a szükséges ismeretek megszerzéséig az ott folytatott tevékenységtől eltiltja.

e) Hatáskörében tűzvédelmi kötelezettséget állapít meg.

f) Jogszabályban meghatározott súlyos tűzvédelmi szabálytalanság elkövetőjével szemben tűzvédelmi bírságot szab ki.

g) A tűzvédelmi szabályok tetten ért elkövetőjével szemben 20 000 forintig terjedő szabálysértési helyszíni bírságot szabhat ki.

h) Felelősség megállapítása érdekében intézkedés: az ellenőrzésen tapasztalt hiányosságok megszüntetése érdekében szabálysértési, büntető, polgári vagy egyéb eljárást kezdeményez.

A GAZDÁLKODÓ SZERVEK BELSŐ TŰZVÉDELMI ELLENŐRZÉSE

A gazdálkodó szervezetnél a vonatkozó tűzvédelmi szabályok érvényesülését hivatott biztosítani a belső ellenőrzés részeként működő tűzvédelmi ellenőrzés. A gazdálkodó szervezet vezetője tűzvédelmi szabályzatban határozza meg a belső tűzvédelmi ellenőrzés rendjét: a hatásköröket, felelősöket, feladatokat, ütemezést, stb.

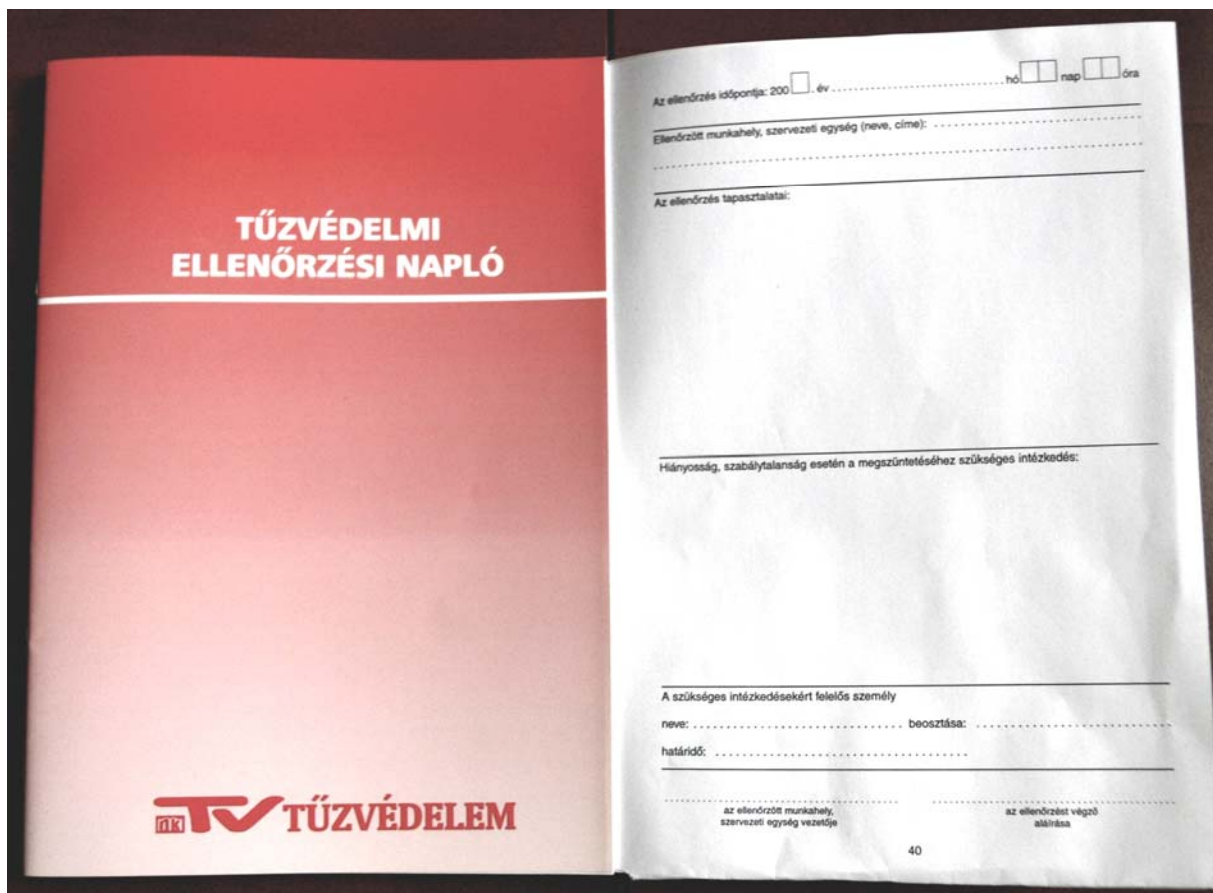
A tűzvédelmi ellenőrzés a vezető beosztású dolgozók beszámoltatása a tűzvédelmi feladataik teljesítéséről.

A belső tűzvédelmi ellenőrzés szabályozásában rendezni kell:

- az ellenőrzés lefolytatására jogosultakat és kötelezetteket (üzlet, telephely, műhely, raktárvezető, a tűzvédelmi szervezet);
- az ellenőrzés módszereit: helyi vizsgálat, üzemeltetési próba, iratok megtekintése, adatszolgáltatás, írásos helyzetjelentés, stb.;
- az ellenőrzés rendszerességét, időszakait;
- az ellenőrzésen résztvevők körét;
- az ellenőrzés szempontjait;
- a megállapodás szerint tűzvédelmi szolgáltatóval végeztetett ellenőrzések körét;
- jegyzőkönyv készítését, tartalmi, formai követelményeit, a leadás határidőit;
- az ellenőrzésen tapasztaltak alapján tehető intézkedéseket (írásbeli, szóbeli) felelős, határidő megjelölése;
- az intézkedésre jogosultak felsorolását;
- a tűzvédelmi szervezet intézkedési jogosultságának körét;
- az ellenőrzött kötelezettségeit az ellenőrzésen tapasztalt hiányosságokkal kapcsolatosan.

A belső tűzvédelmi ellenőrzés lefolytatása, dokumentálása és az intézkedések megtétele

A gazdálkodó szervnél foglalkoztatott **tűzvédelmi szakember** kötelezettsége a létesítmény **rendszeresen ellenőrzése** tűzvédelmi szempontból. Tűzvédelmi szabályzatban írják elő, hogy a tűzvédelmi szakember a hiányosságok megszüntetése érdekében milyen intézkedések megtételére jogosult és köteles.

20. ábra. Tűzvédelmi ellenőrzési napló¹⁴

Mindenképp joga és kötelessége az észlelt hiányosságot észrevételezni, az érintett dolgozó és vezetője figyelmét felhívni a szabálytalanság megszüntetésére. **A vezető felhatalmazása alapján** felhívással élhet az érintett munkaterület vezetője felé, amelyben a hiányosság megszüntetésére határidőt is megállapíthat. Azokon a munkaterületeken, ahol gyakran tapasztal hiányosságokat, soron kívüli ellenőrzéseket tarthat, és ha indokolt, kezdeményezheti az érintettek felelősségre vonását.

A tűzvédelmi szakember a megtartott ellenőrzések időpontját és tapasztalatait dokumentálja, ennek formája lehet jegyzőkönyv, feljegyzés, jelentés.

Az ellenőrzött területek vezetői részére az ellenőrző tűzvédelmi szakember értékelést tart, ismerteti tapasztalatait, javaslatokat tesz a hiányosságok megszüntetésének módjára és szakmai segítséget nyújt a tűzvédelmi viszonyok rendezéséhez.

¹⁴ A Népszava Könyv Kft. terméke

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Tanára irányításával, tanulótársaival együtt készítsenek tűzvédelmi ellenőrzési tervet iskolája ellenőrzéséhez.

Ha elkészült a terv, végezzék el együtt az ellenőrzést!

Fokozottan figyeljenek a 002, 003, 004 tananyagelemben elsajátított ismeretek alkalmazására az ellenőrzés során!

A legfontosabb szempontok:

- Menekülési utak, vészkijáratok jelölése
- Tűzoltó készülékek, más tűzoltó eszközök elhelyezése, jelölések
- Tűzveszélyes tevékenység tiltása
- Tűzjelzés lehetőségei

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

A munkáltatónál mire terjedhet ki a tűzvédelmi hatóság ellenőrzése? Soroljon fel legalább 5 témakört!

---

2. feladat

Eljárhat-e az ellenőrzést végző tűzoltó civil ruhában?

---

3. feladat

Jogosult-e a tűzvédelmi hatóság szabálysértési bírság kiszabására?

---

4. feladat

A belső tűzvédelmi ellenőrzés végzésére ki jogosult a vállalatnál? Felhatalmazása milyen belső dokumentumon alapul?

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- a tűzvédelmi iratokra,
- a munkaterület rendjére,
- az egyes technológiák veszélyes pontjainak védelmére,
- a figyelmeztető jelzések meglétére,
- a tűzveszélyes tevékenység végzésére,
- a dohányzás, nyílt láng használatára,
- a raktározás biztonságára,
- a szállítás biztonságára,
- az építmények biztonságára: a kiürítés, menekülés lehetősége; a tűzoltási felvonulás és megközelítés lehetősége; a kémények, a fűtés, a világítás, a villamos berendezések, a villámvédelem, a szellőzés, a sztatikus védelem biztonsága;
- a beépített tűzvédelmi berendezések működőképességére;
- a tűzoltó eszközök és készülékek meglétére, használhatóságára;
- az oltóvíz biztosításának megoldására;
- a dolgozók tűzvédelmi ismeretszintjére (szűrőpróbaszerűen),

2. feladat

Az ellenőrzés során a tűzoltó egyenruhát visel.

3. feladat

Igen, jogosult.

4. feladat

A belső tűzvédelmi ellenőrzés a gazdálkodó szervezet által foglalkoztatott tűzvédelmi szakember feladata. A tűzvédelmi szabályzat, ennek hiányában vezetői utasítás határozza meg a tűzvédelmi belső ellenőrzés eljárási rendjét, pl. hogy milyen eljárási cselekményeket végezhetnek: milyen dokumentumokba tekinthetnek bele, milyen intézkedéseket foganatosíthatnak.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dr. Bonifert György – dr. Koch Mária – dr. Somodi Lilla – Spiegel István: Munkavédelmi jog és eljárások OMKT Kft. Budapest, 2009

Szerk. dr. Koch Mária: Legfontosabb munkavédelmi jogszabályok Népszava Könyv Kft., Budapest 2009

Flank Éva – Spiegel István: Útmutató munkavédelmi szabályzathoz Népszava Könyv Kft., Budapest 2006

Szerk. dr. Koch Mária: A munkáltatók legfontosabb munkavédelmi feladatai Népszava Könyv Kft., Budapest 2005

Duruc József: Tűzvédelmi jog és eljárások OMKT Kft., Budapest 2008

A(z) 0110-06 modul 013-as szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 521 02 0000 00 00	CNC-forgácsoló
33 521 02 0000 00 00	Élelmiszeripari gépsor- és rendszerüzemeltető
33 521 02 0100 31 01	Cukoripari gépkezelő
33 521 02 0100 31 02	Csomagológép-kezelő
33 521 02 0100 31 03	Dohánytermékgyártási gépkezelő
33 521 02 0100 31 04	Élelmiszeripari gépkezelő
33 521 02 0100 31 05	Élelmiszeripari készülék kezelője
33 521 02 0100 31 06	Növényolaj-gyártógép kezelője
33 521 02 0100 21 01	Palackozógép-kezelő
54 525 01 0000 00 00	Építő- és anyagmozgató-gépész technikus
54 525 01 0100 52 01	Emelőgép-ügyintéző
31 521 03 0000 00 00	Építő- és szállítógép-szerelő
31 582 09 0100 31 02	Karbantartó, csőszerelő
31 582 09 0100 31 03	Műanyagcső-szerelő
31 582 09 0100 31 04	Tűzvédelmi eszköz- és rendszerszerelő, karbantartó
31 582 10 0000 00 00	Épületlakatos
31 582 10 0100 31 01	Épületmechanikai szerelő
31 521 04 0000 00 00	Erdőgazdasági gépkezelő
31 521 04 0100 31 01	Erdészeti felkészítógép kezelője
31 521 04 0100 31 02	Erdészeti kötélpálya kezelője
31 521 04 0100 31 03	Erdészeti közelítógép kezelője
31 521 04 0100 31 04	Erdészeti rakodógép kezelője
31 521 04 0100 31 05	Többfunkciós fakitermelőgép kezelője
31 863 01 0000 00 00	Fegyverműszerész
33 521 03 0000 00 00	Felvonószerelő
33 521 03 0100 31 01	Felvonó karbantartó-szerelő
33 521 03 0100 31 02	Mozgólépcső karbantartó-szerelő
33 521 03 0100 31 03	Személyszállítógép üzemeltetője
33 521 03 0100 31 04	Szórakoztatóipari berendezés-üzemeltető
31 521 05 0000 00 00	Fémipari megmunkálógépsor és berendezés- üzemeltető
31 521 05 0100 21 01	Darabológép-kezelő
31 521 05 0100 31 01	Fémipari megmunkálógép-kezelő
31 521 05 0100 31 02	Fémnyomó
31 521 05 0100 21 02	Fémtömegcikkgyártó
31 521 07 1000 00 00	Finommechanikai műszerész
31 521 07 0100 31 01	Mérlegműszerész
31 521 07 0100 31 02	Orvosi műszerész
54 521 01 0000 00 00	Gépgyártástechnológiai technikus
31 521 08 0010 31 01	Autógyártó
31 521 08 0010 31 02	Háztartási gépgyártó
31 521 08 0100 31 01	Finomgyártósori gépkezelő, gépszerelő
31 521 08 0100 21 01	Gépi felületelőkészítő és -tisztító
31 521 08 0100 21 02	Gyártósori munkás
31 521 08 0100 21 03	Iparitermék-bontó
31 521 08 0100 31 02	Kézigépes megmunkáló
31 521 09 1000 00 00	Gépi forgácsoló
31 521 09 0100 31 01	Esztergályos
31 521 09 0100 31 02	Fogazó
31 521 09 0100 31 03	Fűrészipari szerszámélező

31 521 09 0100 31 04	Köszörűs
31 521 09 0100 31 05	Marós
31 521 11 0000 00 00	Hegesztő
31 521 11 0100 31 01	Bevont elektródás hegesztő
31 521 11 0100 31 02	Egyéb eljárás szerinti hegesztő
31 521 11 0100 31 03	Fogyóelektródás hegesztő
31 521 11 0100 31 04	Gázhegesztő
31 521 11 0100 31 05	Hegesztő-vágó gép kezelője
31 521 11 0100 31 06	Volframelektródás hegesztő
31 521 12 0000 00 00	Hőkezelő
31 522 02 0010 31 01	Hőközpont és -hálózatkezelő
31 522 02 0010 31 02	Hűtéstechnikai berendezéskezelő
31 522 02 0010 31 03	Kazán gépész (12 tonna felett)
31 522 02 0010 31 04	Kazánkezelő (2-12 tonna között)
31 522 02 0100 31 01	Ipari olaj- és gáztüzelő-berendezés kezelője
31 522 02 0100 31 02	Kisteljesítményű kazán fűtője (max. 2 tonna)
31 522 02 0100 21 01	Kompresszorkezelő
52 521 01 0010 52 01	Akusztikus emissziós anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 02	Folyadékbehatolásos anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 03	Mágnesezhető poros anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 04	Örvényáramos anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 05	Radiográfiai anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 06	Rezgéselemző anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 07	Roncsolásos anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 09	Tömörégi anyagvizsgáló
52 521 01 0010 52 10	Ultrahangos anyagvizsgáló
31 543 02 0000 00 00	Ipari nemesfém-megmunkáló
33 521 04 0000 00 00	Korrózió elleni védőbevonat készítője
33 521 04 0100 31 01	Festőberendezés kezelője
33 521 04 0100 31 02	Galvanizáló
33 521 04 0100 31 03	Szervesbevonat-készítő
33 521 04 0100 31 04	Tűzihorganyzó
31 522 03 0100 31 01	Kéményszerelő
31 522 03 0100 31 02	Légtechnikai hálózat szerelő
52 725 03 0000 00 00	Optikai műszerész
31 521 22 0000 00 00	Öntészeti mintakészítő
31 521 24 1000 00 00	Szerkezetlakatos
31 521 24 0100 31 01	Lemezlakatos
33 521 08 0000 00 00	Szerszámkészítő
33 521 08 0100 31 01	Szikraforgácsoló
54 521 05 0010 54 01	Élelmiszeripari gépésztechnikus
54 521 05 0010 54 02	Vegyipari gépésztechnikus
54 521 05 0100 33 01	Élelmiszeripari gépszerelő, karbantartó
33 524 01 1000 00 00	Vegy- és kalorikusgép szerelő és karbantartó
33 524 01 0100 31 01	Ipari olaj- és gáztüzelő berendezés szerelője, üzembehelyezője
31 525 02 1000 00 00	Járműfényező
31 525 03 1000 00 00	Karosszerialakatos
31 521 19 0010 31 01	Fejő- és tejkezelőgép kezelője
31 521 19 0010 31 02	Keltetőgép kezelő
31 521 19 0010 31 03	Kertészeti gép kezelő
31 521 19 0010 31 04	Majorgép-kezelő
31 521 19 0010 31 05	Meliorációs, kert- és parképítőgép kezelő
31 521 19 0010 31 06	Mezőgazdasági erő- és munkagépkezelő
31 521 19 0010 31 07	Mezőgazdasági rakodógép kezelő
31 521 19 0010 31 08	Mezőgazdasági szárítóüzemi gépkezelő

31 521 19 0010 31 09	Növényvédelmi gépkezelő
31 521 19 0010 31 10	Önjáró betakarítógép kezelője
31 521 20 0010 31 01	Állattenyésztési gépüzemeltető, gépkarbantartó
31 521 20 0010 31 02	Erdészeti gépüzemeltető, gépkarbantartó
31 521 20 0010 31 03	Kertészeti gépüzemeltető, gépkarbantartó
31 521 20 0010 31 04	Növénytermesztési gépüzemeltető, gépkarbantartó
54 544 02 0010 54 01	Fluidumkitermelő technikus
54 544 02 0010 54 02	Gázipari technikus
54 544 02 0010 54 03	Megújulóenergia-gazdálkodási technikus
54 544 02 0010 54 04	Mélyfúró technikus
54 544 02 0100 31 01	Cső-távvezeték üzemeltető (olaj, gáz)
54 544 02 0100 31 02	Fluidumkitermelő
54 544 02 0100 31 03	Mélyfúró
54 582 01 0000 00 00	Épületgépész technikus
31 582 09 0010 31 01	Energiahasznosító berendezés szerelője
31 582 09 0010 31 02	Gázfogyasztóberendezés- és csőhálózat-szerelő
31 582 09 0010 31 03	Központifűtés- és csőhálózat-szerelő
31 582 09 0010 31 04	Vízvezeték- és vízkészülék-szerelő
31 521 06 0000 00 00	Finommechanikai gépkarbantartó, gépbeállító
52 522 09 0000 00 00	Gáz- és tüzeléstechnikai műszerész
31 521 10 1000 00 00	Géplakatos
31 521 10 0100 31 01	Gépbeállító
31 521 15 0000 00 00	Késes, köszörűs, kulcsmásoló
31 521 15 0100 31 01	Gépi gravírozó
31 521 15 0100 31 02	Kulcsmásoló
31 522 03 0000 00 00	Légtechnikai rendszerszerelő
54 525 02 0010 54 01	Erdőgazdasági gépésztechnikus
54 525 02 0010 54 02	Mezőgazdasági gépésztechnikus
54 520 01 0000 00 00	Gépipari minőségellenőr
33 522 02 0000 00 00	Hűtő- és klímaberendezés-szerelő, karbantartó
52 520 01 0000 00 00	Műszaki termékminősítő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

18 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató